Tradicionalna latinska misa

sites.google.com/site/tradicionalnamisa/mortalium-animos

MORTALIUM ANIMOS

Enciklika o crkvenome jedinstvu

Našoj časnoj braći Patrijarsima, Primasima, Nadbiskupima, Biskupima i ostalim mjesnim Ordinarijima u miru i jedinstvu s Apostolskom stolicom.

Časna braćo, pozdrav Vam i apostolski blagoslov.

1. Možda nikada u prošlosti nismo vidjeli, kao u ovim našim vremenima, da je ljudski duh toliko zaokupljen željom jačanja bratskih odnosa koji nas povezuju i sjedinjuju, a koji proizlaze iz našega zajedničkoga podrijetla i naravi, te njihova širenja prema općemu dobru ljudskoga društva. Naime, budući da različiti narodi još uvijek ne uživaju u potpunosti plodove mira - naprotiv, stare i nove razmirice na raznim mjestima prerastaju u pobune i građanske meteže - i budući da, s druge strane, mnoge rasprave glede mira i napretka među narodima ne mogu biti riješene bez djelatnoga zajedničkog zauzimanja i pomoći onih koji upravljaju državama i promiču njihov interes, može se lako razumjeti - to više što sada nitko ne osporava jedinstvo ljudskoga roda - zbog čega mnogi žele da različiti narodi, nadahnuti ovim sveopćim srodstvom, svakim danom budu sve tješnje međusobno sjedinjeni.

2. Neki imaju pred sobom sličnu nakanu i u onome što se odnosi na Novi zakon koji je proglasio Krist naš Gospodin. Naime, budući da smatraju sigurnim kako se vrlo rijetko mogu naći ljudi bez ikakvoga vjerskog osjećaja, čini se da na takvome vjerovanju utemeljuju nadu kako će razni narodi - premda se međusobno razlikuju u stanovitim vjerskim pitanjima - bez većih poteškoća ostvariti bratski sporazum ispovijedajući određene vjerske istine koje oblikuju nešto poput zajedničkoga temelja duhovnoga života. Zbog toga razloga te osobe često priređuju zasjedanja, sastanke i govore kojima prisustvuje velik broj slušatelja, i gdje svi bez razlike bivaju pozvani pridružiti se raspravi - kako nevjernici svake vrste, tako i kršćani, čak i oni koji su nesretno otpali od Krista ili koji tvrdokorno i uporno niječu Njegovu božansku narav i poslanje. Naravno, katolici ni na koji način ne mogu odobriti ovakve pokušaje, budući da se temelje na krivome mišljenju koje smatra sve vjere više-manje dobrima i hvalevrijednima, jer svaka od njih na svoj način očituje i označava onaj osjećaj koji nam je svima urođen te nas dovodi k Bogu i poslušnome priznavanju Njegove vlasti. Oni koji imaju takvo mišljenje su ne samo u zabludi i obmanjeni, nego štoviše, iskrivljujući ideju istinite vjere oni je odbacuju, te malo-pomalo upadaju u naturalizam i ateizam, kako se naziva. Otuda jasno proizlazi da tkogod podržava one koji zastupaju te teorije i pokušavaju ih ostvariti, potpuno napušta od Boga objavljenu vjeru.

3. No neki bivaju još lakše zavedeni izvanjskim izgledom dobra kad je riječ o promicanju jedinstva među svim kršćanima.

4. Nije li pravo - često ponavljaju - dapače, nije li u skladu s dužnošću da se svi koji zazivaju Kristovo ime uzdrže od uzajamnih predbacivanja, te da se na koncu sjedine u međusobnoj ljubavi? Tko bi se mogao usuditi reći da ljubi Krista ako svim silama ne radi na ostvarenju želje Njega koji je molio Oca da njegovi učenici budu "jedno"? (Iv

17, 21). I nije li sâm Krist želio da se Njegovi učenici odlikuju i raspoznavaju ovom osobinom - da ljube jedni druge: "Po ovome će svi znati da ste moji učenici, ako jedni druge ljubite"? (Iv 13, 35). Svi kršćani - dodaju oni - trebaju biti "jedno": jer tada bi bili daleko snažniji u iskorjenjivanju kuge bezvjerstva koje svednevice gmiže poput zmije te se sve više širi, spremajući se obeskrijepiti Evanđelje. Ove i druge stvari neprestano ponavlja i proširuje taj sloj ljudi koji su poznati kao svekršćani; i ti ljudi, daleko od toga da su malobrojni i raštrkani, uzrasli su do razmjera čitavoga sloja, te su se grupirali u nadaleko raširena društva, kojima većinom ravnaju nekatolici, premda su nadahnuta različitim naukama koje se tiču vjere. Ovaj pothvat se tako zauzeto promiče na mnogo mjesta da dobiva pristanak priličnoga broja građana, te čak osvaja umove vrlo mnogo katolika te ih primamljuje nadom da bi ostvarivanje takvoga jedinstva bilo u skladu sa željama Svete Majke Crkve, kojoj zapravo ništa tako ne leži na srcu kao pozvati natrag svoje zalutale sinove i privinuti ih nazad svome krilu. No ustvari, iza ovih zamamnih riječi i laskanja krije se najteža zabluda koja posve uništava temelje katoličke vjere.

5. Stoga, opomenuti sviješću o svojoj apostolskoj dužnosti kako ne smijemo dopustiti da Gospodinovo stado bude zavedeno pogubnim lažima, zazivamo, časna braćo, Vašu gorljivost u izbjegavanju ovoga zla; jer uzdamo se da će po Vašemu pisanju i govorima ljudi lakše upoznati i shvatiti načela i argumente koje želimo ovdje iznijeti, te da će katolici odatle naučiti kako moraju razmišljati i postupati kad su u pitanju pothvati čija je svrha jedinstvo u jednome tijelu - na bilo koji način - sviju onih koji se nazivaju kršćanima.

6. Stvorio nas je Bog, Stvoritelj svemira, kako bismo ga upoznali i služili mu; stoga naš Tvorac ima potpuno pravo na naše služenje. Bog je doduše mogao propisati za ljudsko vladanje samo naravni zakon koji mu je, dok ga je stvarao, utisnuo u dušu, i mogao je upravljati hod toga istoga zakona svojom redovitom providnošću; no On je ipak htio dati zapovijedi kojima se moramo pokoravati, te je tijekom vremena, to jest od početaka ljudskoga roda sve do dolaska i propovijedanja Isusa Krista, On sâm poučavao čovjeka dužnostima koje razumsko stvorenje ima prema svome Stvoritelju. "Bog koji više puta i na više načina nekoć govoraše ocima po prorocima, konačno u ove dane progovori nama u Sinu" (Heb 1, 1ss). Otuda slijedi da ne može postojati istinita vjera osim one koja je utemeljena na Božjoj objavljenoj riječi: tu je objavu, započetu od postanka i nastavljenu pod Starim zakonom, sâm Krist Isus dovršio pod Novim zakonom. Dakle, ukoliko je Bog govorio (a povijesno je sigurno da je uistinu govorio), svi moraju uvidjeti da je čovjekova dužnost potpuno vjerovati Božjoj objavi i bezuvjetno vršiti Njegove zapovijedi; a da bismo ispravno mogli činiti i jedno i drugo, na Božju slavu i za naše spasenje, Jedinorođeni je Sin Božji utemeljio svoju Crkvu na zemlji. Nadalje, držimo da oni koji se nazivaju kršćanima mogu jedino vjerovati da je Crkva, i to jedna Crkva, ustanovljena od Krista; međutim, ako se nadalje pita kakve naravi ta Crkva treba biti u skladu s voljom svojega Utemeljitelja, tada se svi ne slažu. Priličan ih broj, primjerice, niječe da Kristova Crkva mora biti vidljiva i očigledna, barem do te mjere da je vidljiva kao jedno vjerničko tijelo, složna u jednom te istom nauku pod jednom naučiteljskom vlašću i vodstvom; naprotiv, oni shvaćaju vidljivu Crkvu samo kao jedan savez, sastavljen od različitih kršćanskih zajednica, premda se drže različitih nauka, koji čak mogu biti nespojivi jedan s drugim. Nasuprot tome, Krist naš Gospodin utemeljio je svoju Crkvu kao savršeno društvo, izvanjsko po naravi i dostupno osjetima, koje treba nastavljati u budućnosti djelo spasenja ljudskoga roda pod vodstvom jedne glave (Mt 16, 18ss; Lk 22, 32; Iv 21, 15-17) s vlašću koja

naučava usmenom riječju (Mk 16, 15) i poslužujući sakramente, izvore nebeske milosti (Iv 3, 5; 6, 48 - 59; 20, 22ss; usp. Mt 18, 18 itd.), zbog čega je On prispodobom posvjedočio sličnost Crkve s kraljevstvom (Mt 13), s kućom (usp. Mt 16, 18), s ovčinjakom (Iv 10, 16) i sa stadom (Iv 21, 15-17). Ova Crkva, nakon što je tako divno ustanovljena, nije mogla - zbog odlaska u smrt svojega Utemeljitelja i Apostola koji su je prvi širili - biti posve ugašena i prestati postojati, budući da joj je zapovijeđeno privesti sve ljude, bez obzira na vrijeme i mjesto, k vječnome spasenju: "Pođite dakle i učite sve narode" (Mt 28, 19). Može li u neprestanome izvršavanju toga zadatka Crkvi nedostajati ijedan element snage i učinkovitosti, ako je sâm Krist trajno u njoj prisutan, u skladu s Njegovim svečanim obećanjem: "Evo ja sam s vama u sve dane sve do svršetka svijeta" (Mt 28, 20)? Iz toga onda slijedi da Kristova Crkva ne samo postoji danas i uvijek, nego i da je potpuno ista kao što je bila u vrijeme Apostola, osim ako bismo trebali reći - od čega nas očuvao Bog - da Krist naš Gospodin nije mogao ostvariti svoj cilj, ili da je pogriješio kad je rekao da vrata pakla ne će Crkvu nadvladati (Mt 16, 18).

7. Ovdje se pak čini prikladnim izložiti i odbaciti određeno pogrješno mišljenje o kojemu ovisi cijelo ovo pitanje, kao i onaj složeni pokret kojim nekatolici pokušavaju uspostaviti jedinstvo kršćanskih Crkava. Naime, autori koji zastupaju ovo stanovište uobičavaju gotovo bezbroj puta navoditi ove Kristove riječi: "Da svi budu jedno... I bit će jedno stado i jedan pastir" (Iv 17, 21; 10, 16) - međutim sa sljedećim značenjem: da je Krist Isus izrazio tek želju i molitvu koja još nije ispunjena. Oni su naime mnijenja da jedinstvo vjere i uprave - koje je oznaka jedne istinite Kristove Crkvi - do sada gotovo nije postojalo, te da niti danas ne postoji. Oni drže da se to jedinstvo doista može željeti te da se čak jednoga dana može i ostvariti posredstvom voljâ usmjerenih k istome cilju - no da se u međuvremenu može smatrati jedino pukim idealom. Dodaju da je Crkva u sebi, odnosno po svojoj prirodi, podijeljena u odsjeke; to znači da je sastavljena od nekoliko crkava ili različitih zajednica koje još uvijek ostaju odijeljenima, te premda imaju neke zajedničke članke vjere, ipak se razlikuju u ostalima; da sve one uživaju ista prava; i da je Crkva bila jedna i jedinstvena od, uglavnom, apostolskoga doba sve do prvih sveopćih sabora. Stoga treba, kažu oni, posve ostaviti na stranu sporove i velike različitosti mišljenja, koje sve do danas razdvajaju članove kršćanske obitelji, te sastaviti od preostaloga nauka zajednički oblik vjere i predložiti ga za vjerovanje; po takvoj bi vjeroispovijesti svi mogli ne samo znati, već i osjećati da su braća. Mnoštvo crkava i zajednica, ukoliko bi se ujedinile u svojevrsni opći savez, bile bi u stanju snažno i uspješno se suprotstaviti napredovanju bezvjerstva. Obično se, časna braćo, govori ovako. Ima doduše nekih koji priznaju i tvrde da je protestantizam, kako ga nazivaju, vrlo nepromišljeno odbacio određene članke vjere i neke vanjske obrede koji su ustvari privlačni i korisni, i koje Rimska Crkva još uvijek zadržava. Međutim, uskoro nastavljaju s tvrdnjom da je i Crkva pogriješila te iskvarila izvornu vjeru dodajući i predlažući za vjerovanje određene nauke koji su ne samo strani Evanđelju, nego mu se dapače protive. Među najznačajnije od tih nauka ubrajaju onaj koji se odnosi na prvenstvo jurisdikcije, udijeljeno Petru i njegovim nasljednicima na rimskoj stolici. Između njih postoje neki, premda malobrojni, koji priznaju Rimskome Prvosvećeniku prvenstvo časti ili čak stanovitu jurisdikciju ili vlast; no ipak smatraju da to ne proistječe iz božanskoga zakona već iz sporazuma vjernikâ. Drugi opet idu čak dotle da žele da sâm Papa predsjeda nad njihovim, takoreći, šarolikim zborovima. No uprkos tome, premda se mogu pronaći mnogi nekatolici koji glasno propovijedaju bratsko zajedništvo u Kristu Isusu, ipak se ne može pronaći niti jedan jedini kome bi ikada palo na pamet

podvrgnuti se i slušati Namjesnika Isusa Krista, bilo u njegovu svojstvo učitelja ili upravitelja. Tvrde međutim da bi se drage volje nagodili s Rimskom Crkvom, ali na istoj razini, to jest, kao jednaki s jednakim: no čak i kad bi mogli tako nastupiti, nema sumnje da ih nijedan savez u koji bi mogli ući ne bi primorao da se okane onih mišljenja koja su još uvijek razlogom njihove zablude i lutanja izvan jednoga Kristova stada.

8. Budući da je tome tako, jasno je da Apostolska stolica ni na koji način ne može sudjelovati u njihovim skupštinama, i da katolicima nipošto nije dopušteno bilo podržavati bilo raditi za takve pothvate; jer ako tako čine, poduprijet će lažno kršćanstvo, posve strano jednoj Kristovoj Crkvi. Zar da trpimo - što bi doista bilo nepravedno - da istina, i to od Boga objavljena istina, postane predmetom kompromisa? Jer ovdje se radi o obrani objavljene istine. Isus Krist je poslao svoje Apostole u cijeli svijet kako bi proželi sve narode evanđeoskom vjerom; te da ne bi zapali u zabludu, unaprijed je htio da ih pouči Duh Sveti (Iv 16, 13): je li onda ovaj apostolski nauk posve iščeznuo ili ponekad bio zastrt u Crkvi čiji je vođa i branitelj sâm Bog? Ukoliko je naš Otkupitelj jasno rekao da se Njegovo Evanđelje treba nastaviti ne samo u apostolsko vrijeme nego i u budućim razdobljima, je li moguće da predmet vjerovanja tijekom vremena postane toliko nejasnim i nesigurnim da bi danas bilo potrebno pripuštati mišljenja koja su čak međusobno nespojiva? Kad bi to bila istina, morali bismo priznati da je silazak Duha Svetoga nad Apostole i trajno nastanjenje istoga toga Duha u Crkvi, pa i samo propovijedanje Isusa Krista prije nekoliko stoljeća izgubilo svu svoju učinkovitost i korist - a tvrditi tako što bilo bi bogohulno. Međutim, jedinorođeni je Božji Sin, zapovijedivši svojim namjesnicima da naučavaju sve narode, obvezao sve ljude da povjeruju svemu što im je obznanjeno "svjedočanstvom koje Bog predodredi" (Dj 10, 41) te je potvrdio svoju zapovijed sljedećom odredbom: "Tko povjeruje i krsti se, spasit će se; a tko ne povjeruje, osudit će se" (Mk 16, 16). Ove dvije Kristove zapovijedi koje se moraju izvršiti - jedna, naime, da naučavaju, a druga da vjeruju - nije moguće ni razumjeti ukoliko Crkva ne predlaže cjelovit i jednostavno razumljiv nauk, te ako tako naučavajući nije zaštićena od opasnosti zablude. U ovoj stvari zastranjuju također oni koji misle da je polog istine tako naporna tegoba i da zahtijeva tako dugo izučavanje i raspravu da je čovječji život jedva dostatan da ga pronađe i usvoji; kao da je premilostivi Bog govorio po prorocima i jedinorođenome Sinu samo zato da bi nekolicina, i to u poodmakloj dobi, mogla shvatiti što je On po njima objavio; a ne da bi usadio vjerski i ćudoredni nauk koji treba voditi čovjeka u svemu njegovu moralnome životu.

9. Čini se kako ovi svekršćani, koji usmjeravaju svoja razmišljanja prema ujedinjenju Crkava, doista teže prema najplemenitijoj zamisli u promicanju ljubavi među svim kršćanima; pa ipak, kako se može dogoditi da ova ljubav teži za povredom vjere? Svatko znade da je sâm Ivan, Apostol ljubavi - koji u svome Evanđelju otkriva otajstva Presvetoga Srca Isusova, i koji nikada nije prestao utiskivati u pameti svojih sljedbenika novu zapovijed "Ljubite jedni druge" - uza sve to zabranio bilo kakav doticaj s onima koji ispovijedaju okrnjenu i iskrivljenu inačicu Kristova nauka: "Ako vam itko dođe i ne donosi ovoga nauka, ne primajte ga u kuću i ne pozdravljajte ga" (2 Iv 10). Zbog toga, budući da se ljubav temelji na potpunoj i iskrenoj vjeri, Kristovi učenici moraju prvenstveno biti ujedinjeni vezom jedne vjere. Tko onda može zamisliti kršćanski savez čiji članovi zadržavaju svaki svoje mišljenje i osobne prosudbe, čak u stvarima koje se odnose na predmet vjerovanje, pa i onda kada se protive mišljenjima ostalih? I na koji način, pitamo, mogu ljudi koji slijede

suprotna mišljenja pripadati jednome te istom savezu vjernikâ? Na primjer, oni koji tvrde i oni koji niječu da je sveta Predaja istinski izvor božanske Objave; oni koji drže da je crkvena hijerarhija, sastavljena od biskupa, svećenika i službitelja, božanski utemeljena, te oni koji tvrde da je uvedena malo-pomalo u skladu s uvjetovanostima vremena; oni koji se klanjaju Kristu stvarno prisutnome u Presvetoj Euharistiji po onoj čudesnoj pretvorbi kruha i vina koja se naziva transupstancijacijom, i oni koji kažu da je Krist prisutan samo po vjeri ili po označavanju ili snazi sakramenta; oni koji u Euharistiji prepoznaju i sakramentalnu i žrtvenu narav, i oni koji vele da ona nije ništa više od uspomene ili spominjanja Gospodnje večere; oni koji vjeruju da je dobro i korisno molitvom zazivati svete koji kraljuju s Kristom, osobito Majku Božju Mariju, i častiti njihove slike, i oni koji uporno tvrde da se takvo čašćenje ne smije iskazivati, budući da se protivi časti koja se duguje Isusu Kristu, "jedinome posredniku Boga i ljudi" (usp. 1 Tim 2, 15). Kako tako velika raznolikost mišljenja može osloboditi put k ostvarenju jedinstva Crkve, nije nam poznato; to jedinstvo može nastati jedino iz jedne učiteljske vlasti, jednoga zakona vjerovanja i jedne vjere kršćanâ. Ali poznato nam je da je odatle malen korak do zanemarivanja vjere ili do indiferentizma i modernizma, kao što ga nazivaju. Oni koji su nesretno zaraženi ovim zabludama smatraju da dogmatska istina nije apsolutna nego relativna, to jest, podudara se s raznolikim potrebama vremena i mjesta te s različitim misaonim usmjerenjima, budući da nije sadržana u nepromjenjivoj objavi, nego se može prilagođavati ljudskome životu. Osim toga, u vezi sa stvarima koje treba vjerovati, nije ni na koji način dopušteno činiti razliku - koju su neki smatrali prikladnom uvesti - između onih članaka vjere koji su temeljni i onih koji nisu temeljni, kao što oni vele, kao da bi prve morali svi prihvatiti, dok bi drugi mogli biti prepušteni slobodnome pristanku vjernikâ: budući da nadnaravna krijepost vjere ima svoj formalni uzrok, naime, autoritet Boga koji daje objavu - a to ne dopušta ovakvo razlikovanje. Zbog toga razloga, svi koji su istinski Kristovi vjeruju, na primjer, u Začeće Majke Božje bez ljage istočnoga grijeha jednakom vjerom kojom vjeruju u otajstvo Presvetoga Trojstva, te u Utjelovljenje našega Gospodina jednako kao u neprevarljivu učiteljsku vlast rimskoga Prvosvećenika, na način definiran na Vatikanskome ekumenskom saboru. Nisu li ove istine jednako sigurne, nije li ih potrebno na jednak način vjerovati, budući da ih je Crkva svečano proglasila i definirala, jedne u jednome razdoblju, druge u drugom, dapače, u vremenima koja su neposredno prethodila našemu vremenu? Nije li ih Bog sve objavio? Naime, učiteljska vlast Crkve, koja je u božanskoj mudrosti uspostavljena na zemlji da bi objavljeni nauk ostao zauvijek netaknutim i da bi na lagan i siguran način mogao biti obznanjen ljudima, i koju svakodnevno vrši Rimski Prvosvećenik i biskupi koji su s njime u zajedništvu, ima također službu obrane - kada se to čini prikladnim - bilo koje vjerske istine svečanim proglasom i odredbom, kadgod je to nužno, bilo zbog suzbijanja zabluda ili napada krivovjeraca, bilo zbog jasnijeg i podrobnijeg posvješćivanja vjernicima članaka svetoga nauka koji su protumačeni. No vršenjem ovoga izvanrednoga učiteljstva ne uvodi se nikakav novoizmišljeni predmet vjere, niti se dodaje išta novo broju onih istina koje su barem uključno sadržane u pologu Objave od Boga predane Crkvi: jedino se proglašava da pripada vjeri ono što je razjašnjeno, ono što je možda još uvijek nekima moglo izgledati nejasnim, ili ono što su neki ranije stavili u pitanje.

10. Jasno je, stoga, časna braćo, zašto ova Apostolska Stolica nikada nije dopustila svojim vjernicima sudjelovanje u okupljanjima nekatolika: budući da se jedinstvo kršćana može promicati jedino promicanjem povratka u jedinu istinitu Kristovu Crkvu onih koji su od nje odijeljeni, jer su je u prošlosti nesretno napustili.

Jedinoj istinitoj Kristovoj Crkvi, kažemo, onoj koja je svima vidljiva i koja treba ostati, u skladu s voljom svojega Utemeljitelja, točno jednakom kako ju je On utemeljio. Tijekom stoljećâ otajstvena Zaručnica Kristova nikada nije bila iskvarena, a niti u budućnosti može ikada biti iskvarena, kao što svjedoči sv. Ciprijan: "Kristova Zaručnica ne može se iznevjeriti svojemu Zaručniku: ona je nepokvarljiva i čedna. Njoj je poznata samo jedna postojbina, ona čuva svetost bračne ložnice u čistoći i čednosti" (*De Catholicae Ecclesiae unitate,* 6). Isti je sveti Mučenik s potpunim pravom odlučno otklanjao mogućnost da netko pomisli kako "ovo jedinstvo Crkve koje potječe od njezinoga božanskog utemeljenja, i koje je isprepleteno nebeskim sakramentima, može biti rastrgano i rascjepljeno snagom protivnih volja" (isto). Naime, budući da Kristovo otajstveno tijelo, na jednak način kao i njegovo fizičko tijelo, jest jedno (1 Kor 12, 12), skladno povezano i sraslo (Ef 4, 16), bilo bi ludo i neumjesno reći da je otajstveno tijelo sastavljeno od udova koji su razjedinjeni i raspršeni; stoga, tkogod nije sjedinjen s tijelom, nije njegov ud, niti je u jedinstvu s Kristom, njegovom glavom (usp. Ef 5, 30; 1, 22).

11. Nadalje, u ovoj jednoj Kristovoj Crkvi ne može biti ili ostati nitko tko ne prihvaća, priznaje i sluša vlast i poglavarstvo Petra i njegovih zakonitih nasljednika. Nisu li i prethodnici onih, koji su sada uronjeni u zablude Focija i reformatorâ, slušali Rimskoga biskupa, vrhovnoga pastira dušâ? Ali jao, njihova su djeca napustila svoj očinski dom; no ovaj nije posrnuo i propao dovijeka, budući da ga podržava Bog. Neka se dakle vrate svojemu zajedničkom Ocu, koji će ih, zaboravljajući premnoge prijašnje uvrede nanesene Apostolskoj Stolici, prihvatiti na najljubazniji način. Jer ako zaista - kako neprestano tvrde - čeznu sjediniti se s Nama i našima, zašto ne hrle ući u Crkvu, "Majku i učiteljicu svih Kristovih vjernikâ"? (IV. lateranski sabor, kan. 5). Neka počuju Laktancija gdje više: "Katolička Crkva jedina čuva istinito bogoštovlje. Ona je izvor istine, ona je kuća vjere, ona je hram Božji: ako itko ovamo ne uđe, ili ako itko odavde otiđe, njemu je strana svaka nada života i spasenja. Nitko neka ne zavarava sama sebe tvrdoglavim prepiranjem. Ovdje se naime radi o životu i spasenju, koji će biti izgubljeni i posve uništeni, ukoliko se na njih ne pazi svom brigom i marljivošću" (*Divinae Institutiones* 4, 30; 11-12).

12. Stoga neka odijeljena djeca priđu k Apostolskoj Stolici, postavljenoj u gradu koji su Apostolski prvaci Petar i Pavao, posvetili svojom krvlju; onoj, velimo, Stolici, koja je "korijen i utroba iz koje proistječe Crkva Božja" (Sv. Ciprijan, *Epistola 48 ad Cornelium,* 3) - i to ne s namjerom i nadom da će "Crkva Boga živoga, stup i temelj istine" (1 Tim 3, 15) odbaciti cjelovitost vjere i trpjeti njihove zablude, nego, naprotiv, da se oni pokore njezinu naučavanju i upravljanju. O kad bismo imali sretnu sudbinu da možemo učiniti ono što tako mnogo naših prethodnika nije moglo - prigrliti bratskom ljubavlju onu djecu čiju nesretnu odijeljenost od nas sada oplakujemo. O da Bog, naš Spasitelj, "koji želi da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine" (1 Tim 2, 4), usliši Našu poniznu prošnju, te se udostoji pozvati sve one koji lutaju nazad k crkvenome jedinstvu! U ovome prevažnom pothvatu molimo, i želimo da i drugi mole, zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Božje milosti, pobjednice sviju krivovjerja i Pomoćnice kršćana, da nam izmoli brzi dolazak toliko iščekivanoga dana kad će svi ljudi poslušati glas Njezina božanskoga Sina i "čuvati jedinstvo Duha svezom mira" (Ef 4, 3).

13. Vi, časna braćo, razumijete koliko nam je stalo do ovoga pitanja; i želja nam je da to znaju i Naša djeca - ne samo ona koja pripadaju Katoličkome zajedništvu, nego i ona koja su od nas odijeljena: ako ova posljednja ponizno zamole nebesko prosvjetljenje, nema sumnje da će prepoznati jedinu istinitu Crkvu Isusa Krista te da će najzad ući u nju, ujedinjeni s nama u savršenoj ljubavi. Iščekujući taj događaj, najljubaznije udjeljujemo, kao zalog Svoje očinske dobre volje, apostolski blagoslov Vama, časna braćo, kao i vašemu kleru i narodu.

Dano u Rimu kod sv. Petra, 6. dana siječnja, na Svetkovinu Bogojavljanja Gospodina našega Isusa Krista, godine 1928., i šeste godine Našega pontifikata.

Pio XI.

izvor: http://www.latinska-misa.com/